3. UKRAINIAN VERSION

МИР У ПРАВДІ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РОСІЄЮ

Подана президентам Путіну, Зеленському, Трампу та іншим главам урядів, а також багатьом журналам і газетам різними мовами професором, доктором філософії, габілітованим доктором філософських наук Йозефом Марією Зайфертом. доктором Йозефом Марією Зайфертом.[4]

ПРЕАМБУЛА

Усвідомлюючи, що настав час і що тисячі й тисячі українських і російських родин, а також усе людство прагнуть покласти край лихові жахливої війни між Росією та Україною, яка триває вже три роки, і 11-річній громадянській війні в Україні між урядовими військами та самопроголошеними незалежними республіками Донецької та Луганської областей, ми пропонуємо ще один мирний план після стількох невдалих спроб.

Цей мирний план не ґрунтується ні на силі та примусі України залишити Росії землі, які їй по праву належать, ні на ідеологічних інтерпретаціях історії та її цілей, а виключно на правді та справедливості.

Нехай здійсниться моя надія, що цей мирний план буде прийнятий усіма трьома сторонами, які ведуть цю війну між двома братніми народами, на основі твердого і філософськи продуманого етичного і логічного фундаменту, на якому він стоїть.

Текст мирної угоди, викладений нижче, пропонує мирну угоду у двох дуже різних війнах, які, однак, з 2022 року переплітаються між собою: По-перше, громадянська війна, яка триває в Україні вже 11 років (2014-), по-друге, війна між Росією та Україною (2022-). Ця велика війна є не суто локальною, а міжнародною війною з потенціалом переростання у світову війну. Тому мир, який покладе край цій війні, в інтересах усього світу.

Справедливий мир може бути запропонований лише тоді, коли буде відома правда про справедливість і несправедливість у цих двох війнах[i].

СПРАВЕДЛИВИЙ МИРНИЙ ДОГОВІР МІЖ РОСІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ

Мирний договір між Україною та Росією

§ 1

Розмежування між справедливими і несправедливими елементами та цілями війни Росії і України, а також загальний нарис того, як виглядав би справедливий мир між Росією і Україною

Оскільки громадянська війна в Україні передувала російсько-українській війні і певною мірою лежить в її основі, необхідно спочатку розглянути її цілі та перебіг.

[4] Раніше викладав як професор філософії в Зальцбурзькому університеті, Університеті Далласа, Техас, Мюнхенському університеті (LMU), Папському університеті Чилі в Сантьяго-де-Чилі, Міжнародній академії філософії в Князівстві Ліхтенштейн - ректор-засновник (IAP, IAP-PUC, Сантьяго-де-Чилі, IAP-Ifes - Instituto de Filosofía Edith Stein, Гранада, Іспанія), нині приват-доцент/старший викладач Мюнхенського університету, Німеччина, та Інституту філософії та реалістичних феноменологічних досліджень ім. Дітріха фон Гільдебранда, GSA, Австрія.

I. СПРАВЕДЛИВІ ТА НЕСПРАВЕДЛИВІ УКРАЇНСЬКІ ЦІЛІ ВІЙНИ

1. Героїчна самооборона України проти російської агресії та проти намірів перетворити Україну на частину Росії, безсумнівно, є цілком легітимною метою української війни з 2022 року.

2. Метою війни українського уряду проти провінцій, які прагнули до незалежності і вже проголосили її, є недопущення відокремлення і примушення їх залишитися в складі України.

A. Відповідно до позитивного, рукотворного права тексту української конституції, яка не передбачає незалежності і, тим більше, відокремлення її областей, ця мета війни є справедливою.

B. Однак існує основне людське і природне право на незалежність, яке передує позитивному праву і не залежить від нього, кожної окремої людини, а також окремих провінцій, менших населених пунктів і культурно, лінгвістично і політично відмінних територій. Це право самобутньої більшості на незалежність є не лише природним правом, але також чітко і беззастережно визнане міжнародним правом і ООН; на відміну від права на відокремлення.

Всупереч спробам відокремити право на незалежність від права на відокремлення, ми бачимо: право на незалежність невіддільне від права на відокремлення. Як могли британські колонії в Північній Америці стати незалежними в 1776 році і утворити США, не відокремлюючись від Великої Британії? Як може будь-яка провінція чи колонія досягти незалежності та державності, не відокремлюючись від своєї батьківщини чи колоніальної держави?

C. В силу індивідуальності кожного зі своїх членів провінції та інші спільноти мають, на підставі більшості голосів, природне право на незалежність і, як логічний наслідок цього, на відокремлення від своєї батьківської держави.
D. Донецьк і Луганськ захотіли реалізувати ці права на основі двох референдумів[ii].

(Навіть якби існували обґрунтовані сумніви щодо достовірності кворуму та правильності підрахунку більшості голосів за незалежність Донецька та Луганська, той факт, що значна більшість місцевого населення висловилася за автономію, навіть не ставився під сумнів українським урядом; більше того, повторне проведення референдумів або перевірка достовірності цих історичних фактів були б надзвичайно дорогими і навіть неможливими через те, що багато українців з того часу покинули Донбас через війну). Таким чином, цей проект угоди, з метою служіння швидкому, справедливому і в той же час реальному, а не уявному і нездійсненному миру, припускає з вагомих причин існування таких референдумів з переважною більшістю на користь відокремлення).

Тому з точки зору міжнародного права, а тим більше чистого природного права, війна українського уряду проти відокремлення Донецька і Луганська і проти здійснення ними свого права на незалежність є несправедливою.

E. Отже, захист воюючими провінціями свого права на незалежність і відокремлення є справедливою війною. Аналогічно, війна українського уряду з вересня 2022 року проти незалежності та відокремлення цих областей є несправедливою агресією.

II. НЕСПРАВЕДЛИВІ ТА СПРАВЕДЛИВІ РОСІЙСЬКІ ЦІЛІ ВІЙНИ

Путін назвав низку дуже різних військових цілей своєї війни проти України:
Військова підтримка самопроголошених незалежних республік Донецька та Луганська.

У світлі несправедливості української боротьби проти незалежності та відокремлення Донецька і Луганська, справедливою є і перша військова мета Росії в російсько-українській війні. За умови, що цей референдум дійсно відповідав волі достатньої більшості громадян як Донецька, так і Луганська, справедливість російського захисту їхніх прав на незалежність включає в себе також включення, на основі рішення більшості населення двох областей і запрошення Росії, двох незалежних республік - Донецької та Луганської - до складу Росії. (Також Запорізька та Херсонська області, які раніше не проголошували себе незалежними республіками, у вересні 2022 року, використовуючи свої права на незалежність і вихід зі складу України, проголосували переважною більшістю голосів за входження до складу Росії).

Як наслідок, справедливий мир між українським урядом і Донецькою та Луганською областями, а також між Росією та Україною вимагає негайного припинення війни, яку веде український уряд проти вищезгаданих областей, і серйозної спроби відшкодування збитків, завданих цим областям і тим російським солдатам, які захищали їхні права.

Другою військовою метою Росії, яку Путін сформулював у своїй довгій промові перед початком "військової операції", була "денацифікація" і "роззброєння" України. Зараз існує дві можливі інтерпретації того, що Путін мав на увазі під нацифікацією України, яку він хоче ліквідувати: одного боку, він міг би мати на увазі реальні неонацистські декларації, включаючи прогітлерівські гасла, які дійсно існують серед деяких українців і кіл, і які він вважав би настільки поширеними і небезпечними, що вони становлять серйозний ризик того, що сусідня з Росією країна буде утискати євреїв або навіть влаштує новий Голокост.

Однак нацистських елементів у буквальному розумінні в Україні занадто мало і вони занадто невпливові (менше 2%), щоб виправдати війну.

Інша інтерпретація нібито "нацифікації" України полягала б у тому, що Путін хотів провести порівняння між формами придушення російської культури і мови серед російськомовного населення України і тим, як нацисти зневажали і описували євреїв.

У цьому останньому відношенні немає сумнівів, що певні промови попередніх президентів України про сепаратистів (наприклад, коли вони називали їх паразитами, яких слід знищити) містили нацистські та огидні антиросійські висловлювання, що нагадують жахливі промови Гітлера про євреїв.

Навіть набагато більший потік нацистських, антиросійських висловлювань і настроїв не має, однак, за нинішнього режиму Зеленського таких масштабів, які могли

виправдати війну. Тому війна проти нацифікації України з такою метою була б, принаймні так здається, несправедливою.

Незадовго до вторгнення Росії в Україну Путін у своїй довгій програмній промові згадав про третю мету війни, яка викликала обурення в усьому світі. Ця третя мета війни була представлена Путіним як така, що ґрунтується на історичній правді: Україна історично була колискою і місцем зародження Росії в Києві, входила до складу колишньої Царської імперії і Радянського Союзу, і є країною, населеною значною мірою російськомовними або двомовними громадянами[iii].

Відштовхуючись від цих фактів, Путін, додавши багато інших передумов, витлумачив виправдання своєї третьої мети війни: Україна, стверджував він, як і інші колишні радянські республіки, отримала право на самовизначення і відділення

від колишнього радянського уряду лише внаслідок трагічної помилки щодо історично обґрунтованої істинної ідентичності України: , яка полягає в тому, що вона є російською. Тому Росія має право, навіть священну місію, виправити і повернути назад цю історичну помилку, а також викорінити шокуючий тріумф західної аморальності, який проявляється у багатьох формах, включаючи паради гордості, дозволені в Україні, але карані в Росії[iv] (саме цей останній аспект спонукав Патріарха православної церкви в Москві Кирила назвати війну Путіна проти України "священною").

Якщо відкинути концепцію священної війни Путіна, людини, яку навряд чи можна назвати святим борцем проти морально порочного суспільства (з тих, що ведуться за Божим велінням, як війни, описані в Старому Заповіті), то російська війна, що має на меті завоювання всієї України і скасування її незалежності та відокремлення з 1991 року, значною мірою ґрунтується на ідеології, яка не визнає юридично та етично обов'язкових прав України на самовизначення і відокремлення, значною мірою ґрунтується на ідеології, яка не визнає юридично та етично обов'язкових прав України на самовизначення та відокремлення, а також державності України, прямо наданої самим Радянським Союзом, щоб виправдати війну за розширення, яка суперечить колишнім зобов'язанням Росії, позитивному міжнародному праву, а також одвічному природному праву.

Тому будь-який справедливий мирний договір мав би включати обов'язкову і контрольовану міжнародним співтовариством відмову Росії від таких гегемоністських амбіцій і територіальних претензій на частини або всю Україну, оскільки війна, заснована на цій військовій меті, за своєю природою є вкрай несправедливою.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 2
Визнання справедливої та несправедливої війни у війні між Росією та Україною

Справедливість і несправедливість війни залежить не лише від того, чим вона закінчиться, але й від дотримання чи порушення етики ведення війни. Тому війна може мати найкращі цілі, але якщо вона використовує засоби "тотальної війни", вбиває цивільне населення, руйнує лікарні та школи, використовує зґвалтування як засіб приниження ворога, то така війна є абсолютно несправедливою.

Численні військові злочини були задокументовані міжнародними спостерігачами з обох сторін російсько-української війни.

Справедливий мир між Росією та Україною також вимагає серйозної спроби репарації та відшкодування збитків, завданих несправедливими та злочинними військовими діями з обох сторін.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 3
Україна визнає самовизначення і відділення Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської *областей та їх приєднання до Росії*

Україна визнає незалежність і відокремлення Донецької та Луганської, а також Запорізької та Херсонської областей, які приєдналися до Росії 30 вересня 2022 року, після ще двох референдумів, на яких переважна більшість проголосувала за приєднання до Росії.

Навіть у випадку, якщо ці права не існують на основі природного права на незалежність (як передбачається в цьому договорі), але якщо ці чотири області

здійснили відділення від Росії незаконно (як передбачається Конституцією України), Україна визнає передачу вищезгаданих областей Росії як історичний факт, який не може бути насильницьким чином скасований Україною. Однак, більш міцна основа мирного договору між Росією та Україною передбачає відділення цих чотирьох областей не лише як незворотну політичну реальність, але також як наслідок законного здійснення їхніх прав на автономію та відокремлення.

Тому Україна раз і назавжди відмовляється від будь-яких спроб відвоювати ці чотири області.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 4
Україна визнає анексію Криму Росією у 2014 році, хоча вона була здійснена на основі референдуму, який був визнаний законним лише Росією та деякими іншими країнами, але незаконним і недійсним в очах України та деяких критиків.

Україна також визнає передачу Криму до складу Росії як результат реалізації свого права на відокремлення, що є частиною і логічним наслідком права його мешканців на самовизначення.

Навіть якби цього кроку не вимагав дійсний (заперечений Україною) референдум у Криму, організований провінційним українським урядом, реальна політична ситуація в сенсі тих компромісів, без яких не може бути досягнутий мир на землі, вимагає § 4.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 5
Росія визнає нові кордони з Україною. Таким чином, Росія повертає Україні всі частини української території за межами п'яти областей. У свою чергу, Україна визнає територіальну цілісність Росії і тому повертає всі частини Росії, особливо Курську область, яку вона наразі контролює.

Таким чином, Росія виводить свої війська з усіх частин української території за межами п'яти областей. Відкликаючи попередні заяви Зеленського, Україна також виводить всі свої війська з колишніх і нещодавно приєднаних російських територій.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 6
Взаємне урочисте і безповоротне рішення і пакт про повагу суверенітету сусідньої держави і непорушності новостворених кордонів та утримання від будь-яких планів завоювання, реконкісти або іншого втручання, спрямованого проти суверенітету і територіальної цілісності сусідньої країни.

З огляду на попередні плани і заяви Путіна, а також його третю військову мету, його згода з цього питання повинна мати характер урочистої, обов'язкової і безповоротної декларації Росії (в особі Путіна). Паралельно з цим кроком Україна відмовиться від будь-яких спроб повернення Криму, Донецької та Луганської областей, а також від будь-яких подальших нападів на російську територію.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 7
Визнання Україною права на незалежність та відокремлення всіх українських областей

Тривалий і справедливий мир між двома сторонами громадянської війни (урядом і регіонами), а також, через переплетення обох воєн, між Україною і Росією, вимагає, крім того, не тільки прямого визнання Україною прав або принаймні факту незалежності і відокремлення Донецької і Луганської областей, а також Запорізької і Херсонської областей, але й усіх українських областей. В ідеалі це можна було б зробити шляхом внесення змін до Конституції України за прикладом ЄС та Ліхтенштейну, таким чином підтвердивши конституційно право Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей на незалежність та відокремлення і надавши цим правам міцну правову основу в позитивному праві (в Конституції)[v].

Мирний договір між Україною та Росією
§ 8
Повернення Україні всіх загарбаних Росією територій за межами п'яти згаданих областей, виведення всіх російських військ з будь-якої частини України за межами АР Крим, Донецької, Луганської, Запорізької та . *Херсонської областей*

Державність України та непорушність її кордонів, а також право на самовизначення всіх її областей вимагають негайного і повного повернення Україні всіх загарбаних Росією територій і міст за межами Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської областей та Криму, тобто в областях, які ніколи не голосували за незалежність та/або відокремлення, але після російського вторгнення також були окуповані Росією. Ці завоювання мають бути визнані несправедливими і мають бути скасовані.

Водночас Україна відмовиться від усіх територій, які вона завоювала в Курській області (Росія).

Мирний договір між Україною та Росією
§ 9
Україна відкликає свою заявку на вступ до НАТО на невизначений термін.

Зважаючи на запевнення, надані деякими представниками НАТО, особливо німецьким міністром закордонних справ Геншером,[vi] перед розпадом Радянського Союзу, не розширювати НАТО на схід, Україна, за умови підписання Росією запропонованого тут мирного договору, відкликає свою заявку на членство в НАТО на невизначений період.

Вона робить цей крок також з огляду на переважну підтримку, яку вона отримала фактично від країн НАТО під час нинішньої війни. Уважне вивчення цих фактів переконує Україну в тому, що її інтереси та права у світовому співтоваристві можуть бути забезпечені в рамках статусу нейтралітету, подібного до статусу Швейцарії та Австрії.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 10
Припинення вогню та початок переговорів між Росією та Україною

Негайне і суворе припинення вогню і початок переговорів про деталі і наслідки мирного договору повинні передувати остаточній мирній угоді і розпочатися негайно, якщо це можливо, за участю США і НАТО в мирних переговорах.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 11

І Україна, і Росія визнають несправедливі дії, через які почалася війна, шкодують і відмовляються від цих дій

Хто є несправедливим агресором у російсько-українській війні? Донедавна відповідь на це питання здавалася цілком зрозумілою: Звичайно, Росія: і тому, що її анексія Криму зненацька призвела до війни на Донбасі, і тому, що Росія вторглася в Україну в 2022 році і розпочала тривалу агресивну війну, яку помилково представили як коротку військову операцію.

Офіційний український наратив, який повторив Селенський після гарячої суперечки з Трампом і Венсом в Овальному кабінеті 28 лютого 2025 року, полягає в тому, що ніколи не було громадянської війни, в якій корінне населення Донецька і Луганська зробило б вибір на користь незалежності, але що весь цей сепаратистський рух був лише організований і маніпульований Росією. Якби це було правдою, український уряд завжди вів би оборонну війну проти Росії, а не війну проти власних громадян. На це твердження, правда якого зробила б Росію єдиним агресором та ініціатором війни, Україна пропонує кілька слабких аргументів, таких як те, що деякі росіяни воювали в Донецьку[vii].

На противагу цьому, аргументи на користь того, що цей рух за незалежність зародився в самих провінціях, є надзвичайно вагомими[viii].

Крім того, більш уважне вивчення нещодавнього докору Трампа на адресу Селенського в тому, що Україна почала війну, ставить під сумнів твердження про те, що Росія була явним і єдиним ініціатором війни, яка почалася в 2022 році, оскільки це твердження Трампа аж ніяк не є настільки абсурдним і смішним, як це здавалося світовій пресі: Перш за все, анексія Криму не була насильницькою військовою акцією, а безкровною дією, яка відбулася на основі референдуму, проведеного місцевими українськими кримськими урядовцями в березні 2014 року, з нібито 90 % голосів на користь відокремлення Криму та включення його до складу Росії, що відбулося і було ратифіковано Державною Думою незабаром після цього[ix].

Дії українського уряду проти спроб сепаратистів відокремитися в Донецьку, підтриманих Росією, розпочали в 2014 році криваву громадянську війну, яка в 2022 році об'єдналася з війною між Росією та Україною. Таким чином, і Україна, і Росія несуть значну відповідальність за початок російсько-української війни.

Щодо питання про те, хто є ініціатором російсько-української війни, очевидно, що Україна розпочала громадянську війну проти своїх автономних областей, що стало однією з головних причин російсько-української війни.

З іншого боку, російське вторгнення, оскільки воно вийшло далеко за межі підтримки областей, які прагнуть автономії, і поширилося на Київ, а також призвело до жахливих воєнних злочинів у центрі України, було і є, безумовно, війною російської агресії. Будь-який справедливий мир вимагає від Росії повної і контрольованої міжнародним співтовариством відмови від цього несправедливого завершення війни і виведення всіх її угруповань з українських регіонів за межами п'яти областей.

Так багато сказано про дещо заплутаний початок першої (громадянської) війни між урядом і областями (а отже, і другої російсько-української війни, яка почалася з першої) та про російську підтримку областей, що є однією з цілей війни, на яку посилався Путін, ми переходимо до війни, оскільки російський напад на Україну переслідує третю мету Путіна - завоювання України. Ця війна з цією метою, безсумнівно, була повністю і виключно розпочата Росією і перетворила війну за 2 (а

з вересня 2022 року - за чотири) області на тотальну і несправедливу війну завоювання.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 12
Серйозна воля до розвитку "культури миру"
Обидві зацікавлені країни зобов'язуються утримуватися від усіх елементів ворожнечі та взаємної шкоди в галузі культури, спорту та економіки, а натомість вестимуть і підтримуватимуть нелегку боротьбу за "культуру миру" та "культуру дружби і братерства".

Мирний договір між Україною та Росією
§ 13
Гарантія безпеки та свободи для етнічних, мовних, культурних та релігійних спільнот і груп
Ні Україна, ні Росія не будуть придушувати етнічні чи релігійні групи на своїх територіях і тим самим дестабілізувати мирні зусилля.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 14
Росія і Україна урочисто і безповоротно підтверджують свою згоду з усіма пунктами цього мирного договору
Росія і Україна урочисто і безповоротно підтверджують свою згоду з усіма пунктами цього мирного договору і утримуватимуться від будь-яких спроб подальшої зміни нових українських кордонів шляхом нових загарбницьких війн і військової інтервенції або відплати.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 15
Міжнародний моніторинг суворого дотримання всіх частин мирного договору та їх перегляд.

Мирний договір між Україною та Росією
§ 16
За підтримки багатьох країн зняття санкцій з Росії після підписання та дотримання мирного договору
Всі країни, які наклали санкції на Росію, після підпису Путіна під цим мирним договором і за умови його повного дотримання Росією, скасують всі санкції проти Росії.
Однак ці санкції будуть відновлені і продовжені, якщо і як тільки Росія не буде дотримуватися всіх умов цього мирного пакту.
Підписи Путіна, Зеленського, представників НАТО, представників усіх країн, які наклали санкції на Росію.

---

[i] За запитом на jmmbseifert12@gmail.com можна отримати повний текст обох мирних пропозицій з додатковими коментарями та аргументами на користь кожної статті запропонованого мирного договору.

[ii] Референдуми про відокремлення Донецької та Луганської областей відбулися 11 травня 2014 року. Ці референдуми були організовані проросійськими сепаратистами в Донецькій Народній Республіці (ДНР) і Луганській Народній Республіці (ЛНР) після української революції 2014 року та анексії Криму Росією.

Офіційне питання в бюлетені запитувало, чи підтримують виборці "державну незалежність" своїх регіонів. За словами організаторів, результати показали, що переважна більшість висловилася за відокремлення.

[iii] Згадайте, наприклад, великого українського автора "Тараса Бульби", написаного його рідною мовою, Миколу Гоголя, чиї російські твори "Шинель" і "Мертві душі" стали основоположними творами великої російської літератури 19 століття.

[iv] В Україні проводяться і дозволені ЛГБТК+ прайди, в той час як в Росії вони, як правило, заборонені.Україна поступово рухається до більшої толерантності та юридичного визнання прав ЛГБТК, особливо після 2014 року, коли країна почала більше відповідати найбільш ліберальним етичним стандартам ЄС. Незважаючи на те, що все ще існує соціальний опір і періодичні контрпротести, у великих містах, таких як Київ, Харків та Одеса, пройшли паради гордості.

КиївПрайд є найбільшим заходом і відбувається щорічно з 2013 року (за винятком воєнного часу). Він проходить під охороною поліції, а українська влада поступово підтримує права ЛГБТК+ в рамках європейської інтеграції.

У деяких містах влада відмовила у проведенні парадів з міркувань безпеки, але в цілому по Україні не забороняє їх прямо.

У Росії прайди ЛГБТК+ фактично заборонені такими законами, як:

Закон про "гей-пропаганду" 2013 року, який забороняє пропаганду "нетрадиційних сексуальних відносин" серед неповнолітніх, що ускладнює проведення публічних ЛГБТК+ заходів.

Розширення закону у 2022 році передбачає кримінальну відповідальність за будь-яке позитивне зображення або просування ЛГБТК+ ідентичності в публічному просторі, ЗМІ та рекламі. Російська влада регулярно відмовляє у видачі дозволів на проведення прайдів, а спроби їх проведення часто призводять до арештів і розгону поліцією.

Ключові відмінності

Україна, незважаючи на поточні соціальні виклики, дозволяє проведення прайдів ЛГБТК+ в умовах демократичних свобод, в той час як в Росії діють суворі заборони та юридичні переслідування активістів ЛГБТК+.

[v] Дозвіл на вихід країн-членів (Brexit) з ЄС і, тим більше, нова конституція Князівства Ліхтенштейн є яскравим прикладом визнання права на незалежність, а отже, і на вихід.

В ЄС право на відокремлення або вихід застосовується і поважається, як доводить випадок з BREXIT.

Право на відділення муніципалітетів у Ліхтенштейні було закріплено в конституції після конституційної реформи 2003 року. Ця поправка встановила, що кожен муніципалітет має право демократичним рішенням ухвалити рішення про вихід зі складу Князівства.Конституційна реформа розширила права князя, але також посилила право на самовизначення муніципалітетів, включаючи право на вихід з країни, якщо так вирішить більшість громадян муніципалітету.

[vi] Ганс-Дітріх Геншер, колишній міністр закордонних справ Німеччини, на початку 1990-х років зробив кілька зауважень щодо розширення НАТО на схід,

особливо в контексті возз'єднання Німеччини і переговорів з Радянським Союзом. Одна з його найбільш значущих заяв пролунала в 1990 році, коли він запевнив радянських лідерів, що НАТО не розширюватиметься на схід, якщо Німеччина возз'єднається.

лютого 1990 року у своїй промові в Тутцінгу, Баварія, Геншер заявив:

"Безперечно те, що НАТО не буде розширюватися на схід". Ця заява була інтерпретована як запевнення Радянського Союзу в тому, що НАТО не поширюватиметься за межі нової об'єднаної Німеччини. Ця позиція знайшла відлуння в дипломатичних переговорах того часу.

Під час дискусій з радянським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе Геншер, як повідомляється, також наголосив, що НАТО не повинна наближатися до радянських кордонів, особливо в Східній Європі. Розсекречені документи пізніше показали, що західні лідери, включаючи Геншера, передавали подібні повідомлення радянському керівництву, але ці заяви так і не стали юридично зобов'язуючими зобов'язаннями.

[vii] Цей наратив стверджує як докази російську анексію Криму в 2014 році, присутність російських солдатів і зброї в захопленні сепаратистами урядових будівель і деяких міст на Донбасі, а також у контратаках провінцій проти "антитерористичних операцій" українського уряду проти них, і швидке визнання Росією двох незалежних республік.

Ці факти, однак, лише доводять підтримку Росією боротьби провінцій за незалежність, пізніше підтверджену війною 2022 року, але аж ніяк не те, що рух до автономії та відокремлення виник не в самих двох провінціях.

[viii] Я представляю їх тут, у чудовому огляді ChatGPT:

"Існує кілька аргументів на користь того, що рух за незалежність у Донецьку та Луганську виник насамперед завдяки місцевим силам і народній підтримці, а не був штучним творінням Росії. Ці аргументи свідчать про те, що конфлікт спочатку був внутрішньоукраїнською громадянською війною, перш ніж Росія стала більш безпосередньо втручатися.

1. *Давня регіональна ідентичність та радянська ностальгія*

Донецьк і Луганськ історично мали міцні економічні та культурні зв'язки з Росією, а їхнє населення здебільшого розмовляло російською мовою та ототожнювало себе з радянською спадщиною.

Багато мешканців виступали проти націоналістичної політики України після 1991 року, зокрема, проти намагань надати пріоритет українській мові та культурі над російською.

Регіони в переважній більшості підтримували проросійських політиків, таких як Віктор Янукович, а його повалення під час Революції Гідності 2014 року сприйняли як переворот проти їхніх інтересів.

2. *Місцева реакція на революцію на Майдані (2014)*

Протести Євромайдану і повалення Януковича (уродженця Донецька) призвели до побоювань на сході України, що новий уряд запровадить націоналістичну політику, ворожу до використання російської мови в школах і суспільному житті.

На початку 2014 року протести спалахнули по всій південно-східній Україні: демонстрації пройшли в Харкові, Одесі, Донецьку та Луганську. Це свідчить про те, що початкові заворушення мали місцеве підґрунтя, а не були спровоковані виключно Росією.

3. *Референдуми в Донецьку та Луганську (травень 2014 року)*

В обох регіонах були проведені невизнані референдуми з високою явкою виборців, більшість з яких, за повідомленнями, проголосувала за незалежність. Хоча західні та українські джерела заперечують їхню легітимність, сам факт проведення таких голосувань свідчить про принаймні певний рівень місцевої ініціативи.

Навіть якщо російська підтримка відіграла певну роль, це не заперечує можливості того, що значна частина населення щиро підтримувала відокремлення.

4. *Боротьба проти українських військових до широкомасштабної російської інтервенції*

До широкомасштабної російської військової допомоги місцеві загони ополченців воювали проти українських військ у 2014 році.

Наступ українських військових, особливо влітку 2014 року, наштовхнувся на сильний опір місцевих бойовиків, що свідчить про те, що цей рух не лише спрямовувався Росією, але й мав реальну підтримку.

Українська "Антитерористична операція" (АТО) була подана як кампанія проти повстанців всередині України, що посилювало уявлення про те, що конфлікт є внутрішнім.

5. *Різноманітність повстанських лідерів і сил*

Хоча деякі лідери Донецької та Луганської народних республік (ДНР/ЛНР) мали зв'язки з Росією, інші були місцевими жителями, в тому числі колишніми українськими силовиками та активістами.

У бойових діях брали участь російські добровольці, а також багато місцевих жителів, які виступали проти київської влади. Присутність деяких російських бойовиків не обов'язково означає, що повстання було повністю очолене Росією.

6. *Мінські домовленості та визнання Україною громадянського конфлікту*

Мінські угоди 2015 року, укладені між Україною та сепаратистськими республіками (за посередництва Росії, Німеччини та Франції), неявно визнали, що регіони Донбасу є сторонами конфлікту, а не просто російськими маріонетками.

Якби Україна розглядала конфлікт виключно як війну проти Росії, вона, можливо, не погодилася б на переговори за участю керівництва ДНР/ЛНР.

7. *Внутрішні розбіжності в Україні*

Значна кількість людей на сході України вважає уряд у Києві після 2014 року нелегітимним не лише через російську пропаганду, але й через давні політичні, мовні та економічні претензії.

Деякі українські політики (наприклад, Віктор Медведчук) виступали за федералізацію, відображаючи прагнення місцевих жителів до більшої автономії ще до початку війни.

Висновок

Хоча Росія, безсумнівно, відіграла значну роль у підтримці повстанців на Донбасі - через військову допомогу, бойовиків і пізніше офіційне визнання - аргумент про те, що конфлікт спочатку був міжукраїнською громадянською війною , спирається на вагомі докази. Поєднання регіональної ідентичності, незадоволення постмайданним урядом, місцевого опору українським військовим наступам і ранньої сепаратистської активності до широкомасштабної російської інтервенції свідчить про те, що цей рух мав значне внутрішнє коріння. З цієї точки зору, Росія не створила конфлікт, а скористалася і згодом посилила вже існуючий внутрішньоукраїнський поділ".

[ix] 18 березня 2014 року Росія офіційно підписала договір про приєднання Криму до Російської Федерації.

21 березня 2014 року - Російський парламент (Дума) офіційно ратифікував анексію.